

**Beantwoording vragen over de Modelverordening Jeugdwet van de VNG
Gesteld vanuit Adviesraad Sociaal Domein Capelle aan de IJssel**

1. *Richtlijnen normalisering*

Vraag

(a) In de verordening zijn geen richtlijnen voor normalisering beschreven. Hoe willen jullie vaststellen wat 'normaal' is en wat niet? Wanneer is een situatie normaal en wanneer is hulp een vereiste? (b) En gaan jullie dat doen met participatie van inwoners/betrokkenen of maken beleidsmedewerkers de norm?

Antwoord

(a) We werken de verordening langs twee lijnen verder uit. Het model van de VNG wordt door ons verder aangevuld met de overwegingen die gebruikt gaan worden bij een aanvraag voor jeugdhulp. Centraal staat daarin de afweging tussen de draaglast (wat is er nodig voor de jeugdige) en de draaglast van de ouders en hun netwerk (wat kan men gezamenlijk aan). Het gaat daarbij altijd om een afweging in een unieke individuele situatie. We omschrijven dus ook met welke factoren rekening wordt gehouden. In de tweede lijn geven we, op basis van data analyse, het maximum aan (in dagdelen, uren of minuten) dat kan worden ingezet voor een bepaalde vorm van jeugdhulp. Daarbij geldt dat er op basis van individuele overwegingen indien nodig kan worden afgeweken.

(b) De participatie van inwoners/betrokkenen loopt via de Adviesraad Sociaal Domein. Deze zal in de loop van juni worden geconsulteerd over de uitgangspunten van de verordening. Volgens de planning volgt er in september een formeel advies over de uitgewerkte concept verordening. De verordening wordt vastgesteld in het College en uiteindelijk (volgens planning in november) in de gemeenteraad. Het advies van de ASD dat we dan hopelijk hebben ontvangen, en de reactie daarop van het college, gaat mee naar de gemeenteraad.

2. *Gebruik term stoornis*

Vraag

In de modelverordening staat twintig keer het woord stoornis of een afgeleide daarvan. Het zou fijn zijn als dat woord minder nadrukkelijk wordt gebruikt. Dat woord is in onze ogen stigmatiserend.

Antwoord

We hebben er veel begrip voor dat het gebruik van het woord stoornis als stigmatiserend kan worden ervaren. De term "psychische problemen en stoornissen" is als juridisch begrip echter verankerd in de Jeugdwet, dus het is moeilijk om het gebruik van de term geheel te vermijden. We zullen nog een keer de verordening doornemen en bekijken waar de term kan worden vermeden of kan worden vervangen door een andere omschrijving. Waar we de term toch nog moeten gebruiken zullen we in de aan de verordening gekoppelde artikelsgewijze toelichting duidelijk maken dat het hier gaat om een juridisch begrip en bepaald niet om een moreel oordeel.

3. *Vervoersvoorziening*

Vraag

Hoe gaat een vervoersvoorziening zich verhouden tot het ravijnjaar 2026?

Antwoord

Het raadsbesluit Tegen de stroom in vormt de basis voor de nieuwe verordening. De vervoersvoorzieningen zijn daar weer een onderdeel van. Het raadsbesluit bevat een financiële taakstelling. Rond het ravijnjaar en rond de financiële afspraken tussen het Rijk en de gemeenten over de budgetten voor jeugdzorg is nog veel gaande. Zoals we dat nu in kunnen schatten leiden deze landelijke ontwikkelingen niet tot een mogelijk een aanpassing van de taakstelling uit Tegen de stroom in.

4. Stapeling

Vraag

Kan de stapeling van aanvragen en beschikkingen niet eenvoudiger? Voor elke vorm van hulp moet een nieuwe aanvraag worden ingediend.

Antwoord

De vraag is voor ons niet eenvoudig te beantwoorden. Het is helaas zo dat iedere wet (zoals: Jeugdwet, Wmo, Wlz, Zorgverzekering) zijn eigen regels kent en zijn aparte uitvoerders heeft. Voor hulp uit verschillende wetten is het dan onontkoombaar om ook verschillende aanvragen in te dienen. Binnen de jeugdwet is het mogelijk om, indien dat nodig is, verschillende vormen van jeugdhulp naast elkaar in te zetten. Dat is ook de aanpak van het CJG. We voeren graag een verder gesprek om de achtergrond van de vraag beter te kunnen begrijpen.

5. Jurisprudentie

Vraag

Hoe houden jullie rekening met gerechtelijke uitspraken waarin besluiten van gemeenten worden teruggedraaid omdat de jeugdverordening onvoldoende duidelijk is? Hoe willen jullie dat ondervangen? Bijvoorbeeld:

Link naar uitspraak februari 2025: [ECLI:NL:RBNNE:2025:930, Rechtbank Noord-Nederland, 21-2117](https://uitspraken.rechtspraak.nl?ident=NL:RBNNE:2025:930)

Link uitspraak mei 2024: [ECLI:NL:CRVB:2024:1095, Centrale Raad van Beroep, 22/631 JW](https://uitspraken.rechtspraak.nl?ident=NL:CRVB:2024:1095)

Antwoord

We volgen de ontwikkelingen in de jurisprudentie vanzelfsprekend op de voet. In beide uitspraken gaat het erom dat in de verordening duidelijk moet worden geregeld wat de voorwaarden zijn voor toekenning van en afwegingsfactoren bij een individuele voorziening en over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen. We gaan de voorwaarden van de CRvB inbouwen in onze nieuwe verordening. Een deel van wat de CRvB graag wil zien staat nu in de Nadere Regels van de gemeente. Die Regels worden dus wat korter en de verordening iets langer. Verder schrijven we deze onderdelen zo duidelijk mogelijk uit in de aangepaste verordening. We kunnen echter niet uitsluiten dat nog weer nieuwe CRvB uitspraken zullen leiden tot de noodzaak van verdere aanpassingen. De CRvB is, als hoogste rechtscollège voor de Jeugdwet, leidend.

6. Artikel 3.2 Modelverordening

Vraag

Waar ligt de grens tussen wat de gemeente aanbiedt en wanneer een pgb wordt verstrekt?

Antwoord

Bij een aanvraag voor Jeugdhulp volgen we altijd het stappenplan van de CRvB:

1. Wat is de jeugdhulpvraag?
2. Zijn er opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen aanwezig?
3. Welke hulp is naar aard en omvang nodig?
4. Zijn de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen toereikend om zelf de nodige hulp en ondersteuning te kunnen bieden? Dit wordt ook eigen kracht genoemd. Ook bij boven gebruikelijke hulp kan worden geoordeeld dat eigen kracht voldoende is.
5. Vaststelling voorziening jeugdhulp. Bij een beschikbare algemeen toegankelijke (preventieve) voorziening, of algemeen toegankelijk aanbod van onder meer het CJG gaat dit voor.

Pas na deze stappen komen we bij de beoordeling of er een jeugdhulpvoorziening moet worden ingezet. Als de ouders hier om verzoeken kan de mogelijkheid van een PGB worden onderzocht. Dat begint met het gesprek en de beoordeling of er ook aanbod van Zorg in Natura (ZIN) beschikbaar is. Volgens de Jeugdwet¹ en ook in het beleid van de gemeente gaat deze voor. Daarnaast zal beoordeeld worden of de aanvrager PGB vaardig zijn en of de voorgenomen aanbieder voldoet aan kwaliteitseisen. De regels voor het PGB zullen verder worden uitgewerkt in de aangepaste verordening.

7. Artikel 4.7 Modelverordening

Vraag

(a) Wat gebeurt er in die vier weken? Dan zoeken mensen het maar uit? Er zou een vangnet moeten zijn. (b) Een noodvoorziening bij de spoedeisende gevallen. Wie bepaalt wanneer de situatie spoedeisend is en wie bepaalt welke hulp er dan nodig is?

Antwoord

(a) Artikel 4.7 van de VNG-modelverordening gaat over spoedeisende gevallen. De gemeente zet dan zo spoedig mogelijk een passende individuele voorziening in. Deze inzet moet wel juridisch en financieel worden verankerd. Dat gebeurt binnen 4 weken *na de start van de hulp*. Die is dan dus al begonnen. De spoedvoorziening is dus op zich al het vangnet.

(b) De gemeente heeft het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) gemandateerd om deze besluiten te nemen. Het CJG betreft altijd de ouders en eventuele andere hulpverleners. Met name in spoedsituaties kan het ook voorkomen dat de hulp wordt toegewezen door een “wettelijke verwijzer”, zoals huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasserders van de Gecertificeerde Instellingen (GI's).

8. Artikel 5.6 Modelverordening

Vraag

In het familiegroepsplan is de jeugdige als het goed is al betrokken. Is de zin dat de jeugdige bij het onderzoek wordt betrokken dan niet overbodig?

¹ Artikel 8.1.1, lid 2, onderdeel a

Antwoord

Vooraf: in de verordening wordt vaak gesproken over “het college”. De gemeente Capelle heeft het CJG gemandateerd om de individuele aanvragen te behandelen. In artikel 5.6 en vele andere, kun je “het college” dus lezen als: “het CJG, gemandateerd door het college”. Dat wordt echter wel érg lang.

Het familiegroepsplan wordt, met mogelijke ondersteuning van het CJG, opgesteld door de jeugdige en de ouders. Het CJG heeft echter ook een eigen onderzoeksplicht. Ook bij dat onderzoek wordt de jeugdige zoveel mogelijk betrokken en gehoord.

9. Artikel 8.2 Modelverordening

Vraag

Graag in begrijpelijke taal verwoorden. Het college vergewist zich ervan?

Antwoord

“Vergewissen” en “vergewisplicht” zijn gangbare, en ook in de Jeugdwet verankerde juridische begrippen. De betekenis is letterlijk: “zich er zekerheid over verschaffen”. De juridische ondertoon is echter: de gemeente moet serieus zijn best doen om zeker te weten dat de jeugdige dan wel zijn ouders de uitleg over de uitkomsten van het onderzoek hebben begrepen. Deze opdracht willen we graag vasthouden. In de artikelsgewijze toelichting zullen we dit duidelijk uitleggen.

10. Artikel 17 Modelverordening

Vraag

(a) Dit artikel is wel heel erg wollig omschreven en kan echt veel beter. (b) Zie het einde van deze feedback voor goede voorbeelden van verordeningen.

Antwoord

(a) Het artikel bevat de landelijk vastgelegd 10 punten voor de beoordeling van PGB vaardigheid². Deze zijn opgesteld in overleg met de PGB belangenvereniging Per Saldo³. Wij vinden deze landelijke norm juist wel duidelijk.

(b) We gaan aan het einde van onze reactie in op de voorbeelden van andere verordeningen

11. Artikel 31 Modelverordening

Vraag

Hoe worden ingezetenen betrokken bij (het opstellen van) het beleid?

Antwoord

In Capelle worden de ingezetenen betrokken bij het opstellen en advies geven over (voorgenomen) beleid door middel van de Adviesraad Sociaal Domein. Het VNG-model schrijft onder meer voor dat het mogelijk moet zijn om advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen. Daarmee maken we nu het begin. Overigens zijn de regels voor de Adviesraad Sociaal Domein in onze

² file:///C:/Users/info/Downloads/Infographic+toelichting+10+punten+pgb-vaardigheid.pdf

³ <https://www.pgb.nl/het-persoonsgebonden-budget-pgb/keuze-pgb/ben-je-pgb-vaardig/>

gemeente neergelegd in aan aparte verordening. We zorgen ervoor dat de Verordening Jeugdhulp goed gekoppeld wordt aan de Verordening ASD.

12. Leesbaarheid en andere verordeningen

Vraag

Tijdens onze zoektocht naar begrijpelijker jeugdverordeningen vonden wij onderstaande voorbeelden van Vijfheerenlanden en Hollands Kroon.

[Verordening Jeugdhulp en Maatschappelijke ondersteuning gemeente Vijfheerenlanden | Lokale wet- en regelgeving](#)

[Verordening jeugdhulp 2025 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Deze verordeningen zijn veel leesbaarder door kortere zinnen en hebben veel minder woorden dan de modelverordening van de VNG. Het taalgebruik is daarnaast een stuk eenvoudiger. Wij willen dan ook adviseren deze voorbeelden ter harte te nemen en waar mogelijk te volgen

Antwoord

De verordening van Hollands Kroon was het onderwerp van een uitspraak van het CRvB⁴ met als nogal stevige conclusie: “onvoldoende rechtszekerheid, althans onvoldoende concrete op de individuele situatie betrekking hebbende duidelijkheid”. Het is dus moeilijk om deze als voorbeeld te gebruiken. We hebben de verordening van Vijfheerenlanden ook goed bekeken. Onze analyse is dat deze ook niet door de strenge beoordeling van de CRvB zou komen.

In het algemeen geldt dat de verordening een stevige juridische basis moet vormen voor de uitvoering van de Jeugdwet. Hoe goed we ook ons best doen: juridische kaders worden onvermijdelijk geschreven in juridische bewoordingen. De verordening moet, om te kunnen werken, nu eenmaal aansluiten bij de termen van de wet- en regelgeving en van de jurisprudentie. De bestendige strakke lijn van de Centrale Raad noodzaakt ook om steeds meer onderwerpen in de verordening op te nemen.

We hebben veel begrip voor de wens vanuit de ASD om minder woorden, en vooral begrijpelijker woorden te gebruiken. We pakken dat langs twee lijnen op. De verordening krijgt een zogeheten “artikelsgewijze toelichting”. Hierin kunnen we de bedoeling nog een keer uitleggen in minder strikt juridische termen. Daarnaast, en dat is nog meer van belang: het is essentieel om de aangepaste verordening in begrijpelijke woorden goed te communiceren aan de ouders die er straks mee te maken krijgen. We gaan dat tijdig voorbereiden en zullen de ASD daarbij ook betrekken.

⁴ ECLI:NL:CRVB:2024:1096. Deze uitspraak wordt ook in vraag 5 genoemd.